

10^ο Γενικό Λύκειο Ηρακλείου Τμήμα Α1

Κοινωνικό και βιολογικό φύλο

Οι συμμετέχοντες στην ομάδα:

Μαρίνος Καλονάκης
Ειρήνη Καβλεντάκη
Νίκος Καλλέργης
Κωστής Ιερωνυμάκης
Γιώργος Θεοδωράκης
Γιάννης Καλαϊτζάκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Κεφάλαιο 1

Διαμόρφωση του ρόλου του φύλου

Κεφάλαιο 2

Έννοια του φύλου.

Κεφάλαιο 3

Τι είναι κοινωνικό και βιολογικό φύλο;

Κεφάλαιο 4

Στερεότυπες αντιλήψεις για το φύλο και ο κοινωνικός ρόλος του φύλου- Ο ρόλος των δύο φύλων σήμερα και παλαιότερα.

Κεφάλαιο 5

Η ανισότητα στην οικονομία

Κεφάλαιο 6

Η ανισότητα ανάμεσα στα δύο φύλα.

Κεφάλαιο 7

Ατομικός φάκελος του κάθε παιδιού της ομάδας.

Κεφάλαιο 8

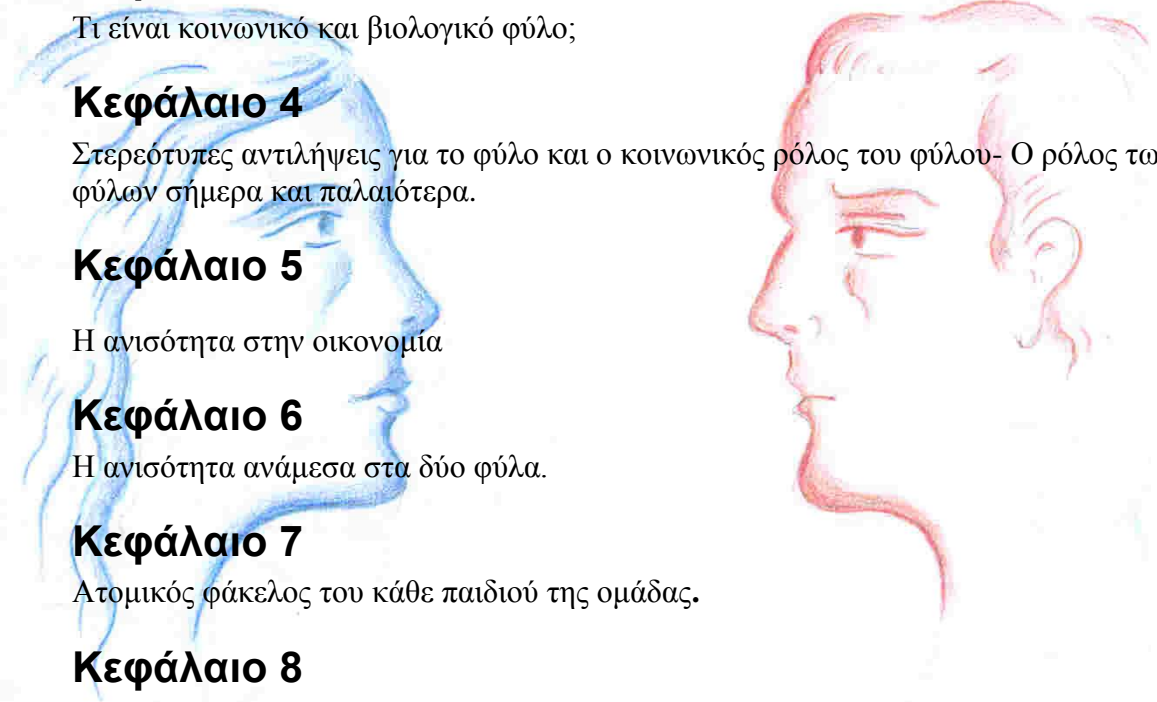
Ερωτήσεις ερωτηματολογίου.

Κεφάλαιο 9

Αποτελέσματα ερωτηματολογίου.

Κεφάλαιο 10

Πηγές-Βιβλιογραφία

Κεφάλαιο 1

Διαμόρφωση του ρόλου του φύλου.

Η συμπεριφορά του παιδιού διαμορφώνεται από τη συμπεριφορά των άλλων, ιδιαίτερα των γονέων. Αυτή η συμπεριφορά περιλαμβάνει τις διαφορές φύλου στη συμπεριφορά και τις στάσεις. Ο γονείς και άλλα σημαντικά πρόσωπα ενισχύουν συγκεκριμένες συμπεριφορές και αποθαρρύνουν ή αποδοκιμάζουν άλλες. Επιπλέον, τα παιδιά μιμούνται παρατηρώντας τη συμπεριφορά άλλων. Οι γονείς ενισχύουν δραστηριότητες και επιλογές παιχνιδιού που αρμόζουν στο φύλο του παιδιού. Από πολύ νωρίς οι γονείς δίνουν στα μικρά παιδιά, αγόρια και κορίτσια, διαφορετικά παιχνίδια. Κούκλες και οικιακά παιχνίδια για τα κορίτσια, αυτοκίνητα και αθλητικά παιχνίδια για τα αγόρια. Ο τρόπος που οι πατέρες φέρονται στα παιδιά διέφερε σημαντικά από αυτόν των μητέρων. Οι πατέρες θεωρούσαν πως τα αγόρια ήταν πιο δυνατά και σκληρά από τα κορίτσια και τα ενθάρρυναν στο σκληρό παιχνίδι ενώ συγχρόνως αντιδρούσαν πιο αρνητικά στο παιχνίδι με κούκλες.

Η διαφοροποίηση του ρόλου του φύλου στη νηπιακή ηλικία

Εκείνο που πρέπει να τονίσουμε και σ' αυτήν την ηλικία είναι πως το φύλο είναι σημαντικός παράγοντας, από τους πιο καθοριστικούς στη διαμόρφωση της προσωπικότητας και των διαπροσωπικών σχέσεων σ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου.

Εκείνο που μας κάνει ν' αναρωτιόμαστε πολλές φορές είναι πότε το παιδί γνωρίζει το φύλο του και πως φτάνει στο σημείο να το γνωρίζει.

Στο σημείο αυτό πρέπει να διαχωρίσουμε τον ρόλο του φύλου του παιδιού σε δύο επίπεδα, από τη μια μεριά έχουμε το βιολογικό ρόλο του φύλου και από την άλλη τον κοινωνικό ρόλο του φύλου.

Ας δούμε όμως χωριστά τι σημαίνει ο καθένας.

Κατ' αρχήν ο βιολογικός ρόλος είναι αυτός που έχει σχέση με την ερωτική συμπεριφορά του παιδιού, τα ερωτικά θα λέγαμε ενδιαφέροντα. Παράλληλα σχετίζεται και με την ψυχολογική κατάσταση που ωθεί το άτομο να δείχνει επιθυμία και να έχει την ετοιμότητα να δέχεται ερωτογενές ερεθισμούς. Από την ψυχαναλυτική πλευρά ο Freud μας έδωσε έναν πολύ σημαντικό διαχωρισμό της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης και δέχεται τα εξής στάδια:

Κατά τη βρεφική ηλικία το άτομο διανύει το ναρκισσιστικό στάδιο, κατά το οποίο εξασφαλίζει μια ερωτική ικανοποίηση από το ίδιο του το σώμα (στοματικό στάδιο, πρωκτικό στάδιο).

Κατά τη νηπιακή ηλικία κυριαρχεί το φαλλικό στάδιο κατά το οποίο το άτομο αρχίζει να ανακαλύπτει τα γεννητικά του όργανα και να διακατέχεται από μια ενστικτώδη ερωτική ορμή για αιμομικτική σεξουαλική ένωση με το γονιό του αντίθετου φύλου, φαινόμενο που είναι γνωστό σαν οιδιπόδειο σύμπλεγμα.

Στο τέλος την νηπιακής ηλικίας γίνεται η ταύτιση με τον γονέα του ίδιου φύλου και αρχίζει η περίοδος

της λανθάνουσας σεξουαλικότητας, κατά την οποία κυριαρχούν τα ομοφυλικά ενδιαφέροντα και οι συναναστροφές. Η περίοδος αυτή θα διακοπεί γύρω στα 11 χρόνια με την εμφάνιση της ήβης και την εγκαθίδρυση της ετεροφυλικής σεξουαλικότητας.

Ύστερα απ' όσα ο Freud διατύπωσε για την ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη του ατόμου, πράγματα που την εποχή εκείνη ήταν πρωτοποριακά και ταρακούνησαν τα λιμνάζοντα ύδατα της συντηρητικής κοινωνίας, αργότερα πολλοί επιστήμονες ερευνητές επιβεβαίωσαν την ερωτική συμπεριφορά του νηπίου και έδειξαν ότι τα μικρά τους επιδίδονται σε πολλές ερωτικές εκδηλώσεις.

Στις περισσότερες περιπτώσεις η συμπεριφορά περιλαμβάνει έντονη περιέργεια για να δει τα γεννητικά όργανα άλλων, ενώ σε άλλες υπήρχε μια διάθεση για γυμνιστικές ενέργειες και επιδειξιμανία. Βέβαια πρέπει να επισημαίνουμε ότι η έκταση της ερωτικής συμπεριφοράς που εκδηλώνει το παιδί διαφέρει από κοινωνία σε κοινωνία. Ορισμένες κοινωνικές ομάδες επιτρέπουν μεγαλύτερη ελευθερία ερωτικής έκφρασης και εντονότερη απασχόληση με τα γεννητικά όργανα, ενώ άλλες είναι αυστηρές και περιοριστικές.

Ακόμα, δε μπορούμε να αμφισβητήσουμε πώς κατά την παιδική ηλικία εκδηλώνονται μορφές ερωτικής συμπεριφοράς και ότι ο ερεθισμός των γεννητικών οργάνων, ακόμα και πριν την εφηβεία παράγει ευχάριστα αισθήματα. Παρά ταύτα η αρχική πηγή της ευχαρίστησης είναι αντικείμενο ασυμφωνίας ανάμεσα στους ψυχολόγους. Ο Freud υποστηρίζει ότι οι εκδηλώσεις αυτές αποτελούν αληθινή μορφή ερωτισμού που προέρχεται από την ικανοποίηση της λογικής ορμής, ενώ άλλα δέχονται ότι πρόκειται για έναν αισθησιακό ερωτισμό που συντελεί στη μείωση της ψυχικής έντασης και περιέχει στοιχεία περιέργειας και εξερευνητικής δραστηριότητας ότι δηλαδή, το παιδί νωρίς δείχνει ενδιαφέρον για το σώμα του και στην πορεία της εξερεύνησης του περιβάλλοντος ανακαλύπτει ότι μπορεί να παράγει ευχάριστα αισθήματα με τη διέγερση των ερωτογενών ζωνών του σώματος του, εφ' όσον ήδη από νωρίς το παιδί διαπιστώνει ότι υπάρχουν ανατομικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων. Βέβαια αυτές οι ερωτικές εκδηλώσεις του νηπίου διαφέρουν ποιοτικά από κείνες που παρουσιάζονται ο συναισθηματικός τους τόνος.

Ωστόσο ο ρόλος που τελικά διαδραματίζουν οι πρωινές αυτές ερωτικές εκδηλώσεις στη συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού εξαρτάται από τη συμπεριφορά των γονέων. Και είναι γνωστό ότι οι αντιδράσεις των γονιών στις πρώτες ερωτικές εκδηλώσεις του παιδιού είναι συνήθως αρνητικές.

Στην καλύτερη περίπτωση αρνούνται οι γονείς να παραδεχτούν ότι το παιδί τους εκδηλώνει τέτοιες μορφές συμπεριφοράς. Και σε όσες δε περιπτώσεις δεν είναι δυνατό να τις αρνηθούν καταφεύγουν σε υπεκφυγές ή ακόμα προσπαθούν με κάθε τρόπο να προλάβουν εκδηλώσεις, αποφεύγοντας κάθε σωματικό- αισθητικό ερεθισμό, χωρίζουν σε διαφορετικά δωμάτια τα παιδιά διαφορετικού φύλου, χρησιμοποιούν σε διαφορετικές ώρες το λουτρό, κλείνουν πάντα την πόρτα της τουαλέτας φροντίζουν ώστε τα παιδιά να είναι πάντα ντυμένα.

Πολλοί γονείς δείχνουν έντονο άγχος για τη σεξουαλική συμπεριφορά του παιδιού έτσι ώστε να περιπλέκουν περισσότερο το ζήτημα, γιατί κινδυνεύουν να καταδικάσουν το παιδί να συνδυάσει αυτά τα μέρη του σώματος του με φόβο, ενοχή, τροπή, γεγονός που αργότερα μπορεί να έχει άσχημες συνέπειες στη ψυχοσεξουαλική του ζωή. Γι' αυτό οι γονείς πρέπει ν' ανταποκρίνονται θετικά, χωρίς προκαταλήψεις απέναντι στις πρώτες σεξουαλικές συμπεριφορές του παιδιού. Ας δούμε τώρα το

δεύτερο διαχωριστικό επίπεδο του ρόλου του φύλου, που είπαμε στην αρχή, που είναι βέβαια, ο κοινωνικός ρόλος.

Ο κοινωνικός ρόλος του φύλου έχει να κάνει με τα πρότυπα συμπεριφοράς που θεωρούνται από την κοινωνική ομάδα αποδεκτά για κάθε φύλο, δηλαδή αποτελείται από ένα σύνολο συμπεριφορών που έχουν κοινωνικά καθοριστεί ότι ταιριάζουν στο κάθε φύλο και η συμμόρφωση προς τα πρότυπα αυτά ενθαρρύνεται και επιβραβεύεται, ενώ κάθε απόκλιση εμποδίζεται και αποδοκιμάζεται.

Φυσικά το άτομο σχετίζεται με το ρόλο του φύλου με διάφορους τρόπους, όπως π.χ με την προτίμηση που δείχνει για το ένα ή το άλλο φύλο, την υιοθέτηση μορφών συμπεριφοράς του ενός ή του άλλου φύλου, την ταύτιση που έχει κάνει ο ίδιος στην καθημερινή του ζωή με το ρόλο του φύλου που προτιμά. κ.λ.π.

Όμως ο ρόλος του φύλου, όπως είναι φυσικό να περιμένει κανείς δεν είναι δοσμένος από την αρχή, αλλά διαμορφώνεται σταδιακά με την πάροδο της ηλικίας. Στα 3 χρόνια τα παιδιά γνωρίζουν και χρησιμοποιούν σωστά τις λέξεις “αγόρι” - “κορίτσι”, ενώ π.χ στα 2 χρόνια ελάχιστα παιδιά γνωρίζουν το διαχωρισμό. Βέβαια η διάκριση του φύλου στην ηλικία αυτή γίνεται με βάση τα εξωτικά χαρακτηριστικά π.χ ντύσιμο, χτένισμα, ομιλία και όχι βάση τα ανατομικά χαρακτηριστικά.

Εκείνο που πρέπει ακόμα να τονίσουμε είναι αντίθετα απ’ ότι λογικά θα περίμενε κανείς η αναπτυξιακή πορεία αυτής της περιόδου και μορφής δεν επηρεάζεται ιδιαίτερα από τη στάση των γονιών απέναντι στη σεξουαλική συμπεριφορά του παιδιού. Οι οικογένειες που επέτρεπαν ή ενθάρρυναν το γυμνό ή συζητούσαν ελεύθερα ανατομικές διαφορές των δύο φύλων, δεν είχαν παιδιά που συνέδεαν νωρίτερα τα ανατομικά χαρακτηριστικά με το φύλο. Ένας παράγοντας που σχετίζεται με την πορεία αυτή είναι η νοημοσύνη: τα έξυπνα παιδιά σε σύγκριση με τα παιδιά μέσης νοημοσύνης, χρησιμοποιούν τα ανατομικά χαρακτηριστικά για να διακρίνουν τα φύλα σε μικρότερη ηλικία. Και ενώ το παιδί μαθαίνει να διαφοροποιεί τα αγόρια από τα κορίτσια, αρχίζει να μαθαίνει και τους διάφορους ρόλους και τα χαρακτηριστικά που σχετίζονται με το φύλο.

Είναι σημαντικό ακόμα το γεγονός, ότι τα παιδιά από πολύ νωρίς στη ζωή τους, αντιλαμβάνονται και περιγράφουν το ρόλο κάθε φύλου με τα ίδια στερεότυπα που χρησιμοποιούν οι ενήλικες.

Κάποτε έγινε μια έρευνα και ζητήθηκε από τα παιδιά να ορίσουν τις διαφορές μεταξύ των ανδρών και των γυναικών. Διαπιστώθηκε ότι συστηματικά τα παιδιά περιέγραψαν τους άνδρες σαν ισχυρούς και επιθετικούς, ενώ τις γυναίκες σαν εξαρτημένες και στοργικές. Το κυριότερο είναι ότι τα στερεότυπα αυτά δόθηκαν ακόμη και από παιδιά που οι γονείς τους δεν ανταποκρίνονταν στα πρότυπα αυτά, ή που οι μητέρες τους εργαζόταν έξω από το σπίτι ή που στις οικογένειές τους δεν υπήρχε πατέρας.

Εκείνο που αξίζει να επισημάνουμε είναι ότι τα κοινωνικά στερεότυπα που χρησιμοποιούν τόσο οι ενήλικες, όσο και τα παιδιά έχουν τεράστια σημασία, γιατί επηρεάζουν τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε και ερμηνεύουμε τα πράγματα, καθώς επίσης και τον τρόπο με τον οποίο αντιδρούμε σ’ αυτά. Κι είναι εύκολο να φανταστούμε πόσο μπορούν αυτά τα πρότυπα να επηρεάσουν τη συμπεριφορά μας όταν λέμε π.χ, “το φοβισμένο κορίτσι” και προσπαθούμε να το καθησυχάσουμε, να το προστατεύσουμε έτσι ώστε ενισχύουμε την εξάρτηση και την παθητική συμπεριφορά.

Ψυχολογικές Διαδικασίες στη διαμόρφωση του ρόλου του φύλου

Επιγραμματικά:

A) Ψυχανάλυση: Οιδιπόδειο σύμπλεγμα -> λύση και ταύτιση φύλου

B) Κοινωνική Μάθηση: Behaviourism -> Μίμηση προτύπων και η ενίσχυση: διαδικασία αντιγραφής εκ μέρους του παιδιού της συμπεριφοράς των άλλων.

Γ) Γενετική – γνωστική θεωρία: η ταυτότητα του φύλου είναι μια έννοια και η πορεία της ανάπτυξης της θα πρέπει να ακολουθηθεί στη γενική πορεία που ακολουθεί ο σχηματισμός και των άλλων εννοιών.

Κεφάλαιο 2

Έννοια του φύλου.

Η ζωή μας επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από το επάγγελμα που διαλέγουμε, από τον περίγυρό μας, τις στάσεις που διαμορφώνουμε και τις αξίες που υιοθετούμε. Οι επιλογές αυτές επηρεάζονται από τον κοινωνικό ρόλο του φύλου, δηλαδή τρόπους συμπεριφοράς που προδιαγράφει, χωριστά για τους άνδρες και τις γυναίκες, μια δεδομένη κοινωνία σε μια δεδομένη χρονική στιγμή. Οι έρευνες σε σχέση με τη διαμόρφωση του κοινωνικού ρόλου του φύλου επηρεάζουν και επηρεάζονται από τις αντιφατικές απόψεις της κοινωνίας για τον κοινωνικό ρόλο του φύλου. Για παράδειγμα, σε προηγούμενες δεκαετίες, ο αυστηρός διαχωρισμός μεταξύ των δύο φύλων θεωρούνταν από τους περισσότερους ψυχολόγους, εκπαιδευτικούς και γονείς ένας επιθυμητός στόχος της κοινωνικοποίησης του παιδιού. Έτσι, οι γυναίκες μάθαιναν δεξιότητες για να ανταποκριθούν στους ρόλους της νοικοκυράς ενώ οι άνδρες διαπαιδαγωγούνταν ώστε να παίξουν το ρόλο του κουβαλητή. Ο στόχος αυτής της κοινωνικοποίησης αμφισβητήθηκε, κυρίως διότι η διαμόρφωση του κοινωνικού ρόλου του φύλου θεωρείται μέσον διάκρισης σε βάρος των γυναικών και περιοριστικός παράγοντας στην ανάπτυξη τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες.

Κεφάλαιο 3

Τι είναι κοινωνικό και βιολογικό φύλο;

Ο όρος βιολογικό φύλο καθορίζεται από τα χρωμοσώματα και χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις βιολογικές κατηγορίες του άνδρα ή της γυναίκας ενώ ο όρος κοινωνικό φύλο χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις κοινωνικές κατηγορίες της αρρενωπότητας ή της θηλυκότητας, δηλαδή τα χαρακτηριστικά, τους κοινωνικούς παράγοντες και τη συμπεριφορά που αποδίδονται στο καθένα από τα δύο φύλα. Υπάρχουν 4 κοινωνικοί τύποι του φύλλου αρρενωπός, θηλυκός, ανδρόγυνος και αδιαφοροποίητος. Το κοινωνικό φύλο αφορά την κοινωνική και πολιτισμική διαφοροποίηση ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες. Είναι μια κοινωνική κατασκευή, την οποία χρησιμοποιούν οι άνθρωποι για να μπορέσουν να κατανοήσουν και να διαχειριστούν την ύπαρξη δύο διαφορετικών φύλων. Επίσης κοινωνικό φύλο είναι οι κοινωνικές διαφορές των δυο φύλων, σε αντίθεση με τις βιολογικές διαφορές. Είναι το πώς βλέπεις κοινωνικά τον εαυτό σου: άντρα, γυναίκα ή στοιχεία και των δύο. Στο κοινωνικό φύλο περιλαμβάνονται όλες οι κοινωνικές συμπεριφορές και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά (στάση σώματος, τρόπος ομιλίας, τρόπος σκέψης, περπατήματος, χρήση γλώσσας, ντύσιμο, κομμώσεις) που θεωρούνται αποκλειστικά ή κυρίαρχα για το κάθε φύλο. Οι κανόνες του κοινωνικού φύλου είναι αυστηρότατοι και πολλά άτομα του πληθυσμού της κοινωνίας πιστεύει ότι δεν επιτρέπεται να καταπατηθούν. Αυτό, ωστόσο, δεν σημαίνει ότι είναι αμετάβλητοι. Ανάλογα με την κοινωνία και την εποχή, το ροζ μπορεί να είναι «αντρικό χρώμα» αντί για «γυναικείο». Οι γυναίκες μπορεί να δικαιούνται να φοράνε παντελόνι, οι άντρες να δικαιούνται να μακιγιάρονται και να φοράνε πουδραρισμένες περούκες. Όλοι οι άνθρωποι έχουμε μια ταυτότητα φύλου. Η έμφυλη ταυτότητα διαμορφώνεται από πάρα πολύ μικρή ηλικία. Σχεδόν από τη γέννησή μας οι γονείς και όλοι γύρω μας καταβάλλουν τεράστιες και συνεχείς προσπάθειες να μας εντάξουν στο ένα ή στο άλλο φύλο, με επιβραβεύσεις ή και τιμωρίες, όταν η συμπεριφορά μας λοξοδρομεί προς το άλλο φύλο. Όταν βλέπουμε ένα βρέφος, το πρώτο πράγμα που ρωτάμε είναι εάν είναι αγόρι ή κορίτσι. Αυτή η πληροφορία παίζει τεράστιο ρόλο στο πώς θα του συμπεριφερθούμε, όπως έχουν δείξει διάφορα πειράματα. Η πιο βασική, πιο θεμελιώδης πεποίθηση των ανθρώπων για τον εαυτό τους είναι το κοινωνικό φύλο τους. Η κοινωνιολογία του φύλου είναι ένας σημαντικός τομέας της κοινωνιολογίας. Από το 1950 και μετά ένα όλο και μεγαλύτερο μέρος της ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας και του δημοσίου λόγου χρησιμοποιεί την κοινωνιολογία των δύο φύλων για την αντιληπτή ή προβλεπόμενη αρρενωπότητα ή θηλυκότητα ενός προσώπου. «Ο όρος ρόλος του φύλου χρησιμοποιείται για να δηλώσει όλα εκείνα τα πράγματα που ένα άτομο λέει ή κάνει για να αποκαλύψει τον εαυτό του / της ως έχοντας το ρόλο του αγοριού ή του άντρα, του κοριτσιού ή της γυναίκας, αντίστοιχα. Περιλαμβάνει τη σεξουαλικότητα με την έννοια του ερωτισμού, χωρίς βέβαια να περιορίζεται σε αυτό». Το φύλο ενός ατόμου είναι σύνθετο, περιλαμβάνει αμέτρητα χαρακτηριστικά της εμφάνισης, του λόγου, της κίνησης και άλλους παράγοντες που δεν περιορίζονται αποκλειστικά στο βιολογικό φύλο. Οι κοινωνίες τείνουν να έχουν δυαδικά συστήματα των δύο φύλων στα οποία το κάθε φύλο έχει κατηγοριοποιηθεί ως αρσενικό ή θηλυκό, και αυτό είναι καθολικό. Μερικές κοινωνίες συμπεριλαμβάνουν έναν τρίτο ρόλο των δύο φύλων. Το κοινωνικό φύλο μας συνήθως συμφωνεί με το φύλο στο οποίο μας καταχώρησαν όταν γεννηθήκαμε. Μπορεί ένας άντρας να έχει αντρικό βιολογικό φύλο και να είναι ετεροφυλόφιλος, ωστόσο στοιχεία της κοινωνικής συμπεριφοράς ή της έκφρασής τους να ανήκουν περισσότερο στο γυναικείο κοινωνικό φύλο.

Κεφάλαιο 4

Στερεότυπες αντιλήψεις για το φύλο και ο κοινωνικός ρόλος του φύλου.

Η προκατάληψη είχε οριστεί ως μίσος και αντιπάθεια. Παρόλα αυτά η απουσία αρνητικής στάσης και αντιλήψεων απέναντι σε κάποια άτομα η και σε ομάδες δε σημαίνει απαραίτητα και απουσία προκατάληψης. Αυτή η παρατήρηση αφορά το περιεχόμενο των στερεοτύπων. Πέρα από τη διαδικασία σχηματισμού των στερεοτύπων η μελέτη του περιεχομένου που παίρνουν τα στερεότυπα έχει απασχολήσει την κοινωνικοψυχολογική έρευνα. Το περιεχόμενο των στερεοτύπων εμπεριέχει ένα θετικό κι ένα αρνητικό στοιχείο. Ικανότητα και θέρμη, έμφαση στην επίτευξη ή έμφαση στο κοινό καλό. Στα στερεότυπα συγκρίνανε ένα πρόσωπο ικανό και ψυχρό κι ένα πρόσωπο ικανό και θερμό. Το θερμό ή το ψυχρό πρόσωπο αποτελεί τη μια διάσταση του περιεχομένου του στερεοτύπου και ενώ η ικανότητα αποτελεί την άλλη. Η ικανότητα κρατιόνταν σταθερή (γενναιόδωρος, έξυπνος, ευτυχισμένος, ευδιάθετος, δημοφιλής, αξιόπιστος, φιλότιμος, σοβαρός) και άλλαζε την άλλη διάσταση θερμό ή ψυχρό πρόσωπο προκαλώντας τελείως διαφορετικές αντιδράσεις. Έχουμε δηλαδή δύο περιπτώσεις, στη μια το ικανό πρόσωπο μας είναι συμπαθές ενώ στην άλλη όχι. Έχει προταθεί πως αυτό που διαμορφώνει το περιεχόμενο των στερεοτύπων είναι η δομή των σχέσεων ανάμεσα σε δύο ομάδες. Σύμφωνα με αυτή τη θεώρηση αυτό που διαμορφώνει τα στερεότυπα είναι οι κοινωνικοί ρόλοι που λαμβάνουν τα άτομα. Τα φυλετικά στερεότυπα διαμορφώνονται από τους διαφορετικούς ρόλους που καταλαμβάνουν τα δύο φύλα κοινωνικά. Το επάγγελμα που ασκεί κάποιος διαμορφώνει και το περιεχόμενο του στερεοτύπου που του αποδίδεται. Τα στερεότυπα για τα δύο φύλα προκύπτουν από τους διαφορετικούς ρόλους που αναλαμβάνουν οι άνδρες και οι γυναίκες στην κοινωνία. Οι γυναίκες στη φροντίδα του σπιτιού και των παιδιών και οι άνδρες ως εξασφαλιστές των απαραίτητων για τη συντήρηση μιας οικογένειας. Οι θεωρίες αυτές υποθέτουν πως υπάρχει ένας πυρήνας αλήθειας στα στερεότυπα, δηλαδή καθρεφτίζουν υπαρκτές διαφορές. Αυτό που δεν απαντά η θεωρία είναι πως δημιουργήθηκαν αυτές οι διαφορές. Μια άλλη προσέγγιση που εξετάζει τις δομικές σχέσεις ανάμεσα σε ομάδες ως κεντρικές στη διαμόρφωση του περιεχομένου των στερεοτύπων. Σύμφωνα με αυτή τη θεώρηση τα στερεότυπα διαμορφώνονται σε σχέση με το κοινωνικό στάτους και το είδος της αλληλεξάρτησης δηλαδή ο ανταγωνισμός ή συνεργασία που έχουν οι ομάδες μεταξύ τους. Το στάτους συνδέεται με την ικανότητα και η αλληλεξάρτηση με τη θέρμη. Ομάδες και άτομα χαρακτηρίζονται και με τις δύο διαστάσεις κι ανάλογα με το στάτους και την αλληλεξάρτηση μπορεί να είναι ψηλά στη μια διάσταση και χαμηλά στην άλλη ή αντίστροφα αλλά ποτέ ψηλά και στις δύο διαστάσεις. Υπάρχει βέβαια και η περίπτωση μια ομάδα να είναι χαμηλά και στις δύο διαστάσεις αλλά αυτό είναι σπάνιο. Εκτός αν πρόκειται για τη δική μας ομάδα που υπερτερεί φυσικά σε όλα τα χαρακτηριστικά. Εκτός αν η ομάδα σύγκρισης έχει «αντικειμενικό» προβάδισμα σε σχέση με την ικανότητα. Σε σχέση με τη θέρμη τα πράγματα είναι πιο ξεκάθαρα. Βάσει αυτής της προσέγγισης της διπλής φύσης των στερεοτύπων μπορεί να υπάρχει προκατάληψη ακόμη κι αν μια ομάδα περιγράφεται θετικά. Είτε στη διάσταση της ικανότητας (π.χ. οι μετανάστες μας είναι αντιπαθείς αλλά συγχρόνως μπορεί να είναι πετυχημένοι, να τα έχουν καταφέρει πολύ καλά) είτε στη διάσταση της θέρμης (π.χ. οι ηλικιωμένοι μπορεί να περιγράφονται ως συμπαθείς αλλά συγχρόνως ως άνθρωποι που δεν έχουν να προσφέρουν τίποτα). Αυτό μας βοηθά να καταλάβουμε τη διπλή φύση της προκατάληψης. Η προκατάληψη μπορεί δηλαδή να πάρει δύο μορφές: την πατερναλιστική και την εχθρική. Στην πατερναλιστική προκατάληψη η άλλη ομάδα θεωρείται συμπαθής αλλά ανίκανη. Κλασικό τέτοιο παράδειγμα είναι τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι και οι γυναίκες. Στην εχθρική προκατάληψη η άλλη ομάδα θεωρείται ικανή αλλά αντιπαθής. Τέτοιο είναι το παράδειγμα με τους μετανάστες, τους Τούρκους και άλλους «εχθρούς». Η προκατάληψη

μπορεί να είναι και απόλυτα αρνητική, δηλαδή μια ομάδα να περιγράφεται ως ψυχρή και ανίκανη συγχρόνως. Αυτό που πρέπει να έχουμε στο νου μας είναι η χρησιμότητα των στερεοτύπων στη δικαιολόγηση του κοινωνικού κόσμου, των σχέσεων δηλαδή που διαμορφώνονται γύρω μας. Η ζωή μας επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από το επάγγελμα που διαλέγουμε, από τον περίγυρό μας, τις στάσεις που διαμορφώνουμε και τις αξίες που υιοθετούμε. Ο **κοινωνικός ρόλος του φύλου**, είναι τρόποι συμπεριφοράς που προδιαγράφει, χωριστά για τους άνδρες και τις γυναίκες, σε μια κοινωνία και σε μια χρονική στιγμή. Η διαμόρφωση του κοινωνικού ρόλου του φύλου επηρεάζουν και επηρεάζονται από τις αντιφατικές απόψεις της κοινωνίας για τον κοινωνικό ρόλο του φύλου. Για παράδειγμα, ο αυστηρός διαχωρισμός μεταξύ των δύο φύλων θεωρούνταν από τους περισσότερους ψυχολόγους, εκπαιδευτικούς και γονείς ένας επιθυμητός στόχος της κοινωνικοποίησης του παιδιού. Έτσι, οι γυναίκες μάθαιναν δεξιότητες για να ανταποκριθούν στους ρόλους της νοικοκυράς ενώ οι άνδρες διαπαιδαγωγούνταν ώστε να παίξουν το ρόλο του κουβαλητή. Ο στόχος αυτής της κοινωνικοποίησης αμφισβητήθηκε, κυρίως διότι η διαμόρφωση του κοινωνικού ρόλου του φύλου θεωρείται μέσον διάκρισης σε βάρος των γυναικών και περιοριστικός παράγοντας στην ανάπτυξη τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες. Ο **ρόλος των δύο φύλων στις σημερινή εποχή** διαφέρει κατά πολύ σε σχέση με τον ρόλο που είχαν τα δύο φύλα τα παλαιότερα χρόνια. Η κοινωνία αλλάζει με τόσο γρήγορους ρυθμούς που πολλοί άνθρωποι δυσκολεύονται να τους ακολουθήσουν. Το κάθε φύλο έχει τα δικά του πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, καθώς και τις δικές του ιδιαιτερότητες. Σε άλλα πράγματα φαίνεται ότι υπερτερούν οι γυναίκες και σε άλλα να υπερτερούν οι άντρες. Όπως και να έχει, ο ρόλος των δύο φύλων είναι διαφορετικός σήμερα σε σχέση με τις παλαιότερες εποχές. Επίσης ο ρόλος των δύο φύλων σήμερα δεν είναι στατικός. Αποτελεί μία δυναμική ισορροπία που μεταβάλλεται συνεχώς συνήθως προς το καλύτερο όχι όμως πάντα. Οι άντρες και οι γυναίκες έχουν σχεδόν παρόμοιες υποχρεώσεις και δικαιώματα και ποιο πολύ θα λέγαμε ότι μοιράζονται τα βάρη αν και πολλές φορές φαίνεται ότι το βάρος το σηκώνει μόνο η μία πλευρά. Οι γυναίκες πλέον συνεισφέρουν και αυτές στο εισόδημα του σπιτιού και πολλές φορές μάλιστα πιο πολύ και από τους άντρες. Από την άλλη πλευρά το να βοηθάει ένας άντρας στις δουλειές του σπιτιού δεν αποτελεί πλέον ταμπού. Όσο αφορά την ανατροφή των παιδιών είναι μία υποχρέωση που μοιράζεται στα δύο με τη γυναίκα βέβαια να έχει τον πρώτο λόγο. Την τελική απόφαση σε πολλές οικογένειες εξακολουθεί να παίρνει ο άντρας ωστόσο τις περισσότερες φορές προηγείται μια συζήτηση έτσι ώστε να αποφασίσουν όλοι μαζί. Ο ρόλος των φύλων σήμερα παρουσιάζει ορισμένα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα σε σχέση με τα παλαιότερα χρόνια. Ο **ρόλος των δύο φύλων παλαιότερα** ήταν ένας διακριτός ρόλος. Το κάθε φύλο είχε συγκεκριμένες αρμοδιότητες και υποχρεώσεις ενώ ήταν αδιανόητο ένας άντρας να ασχοληθεί με μια γυναικεία δουλειά και μια γυναίκα με μια “αντρική δουλειά”. Τα φύλα ήταν πλήρως διαχωρισμένα ως προς το τι πρέπει να κάνουν και πώς να συμπεριφέρονται. Ο άντρας ήταν ο αρχηγός του σπιτιού και ήταν αυτός που έπαιρνε την τελική απόφαση. Σε πολλές περιπτώσεις βέβαια συμβουλευόνταν πρώτα την γυναίκα του ωστόσο και πάλι αυτός έπαιρνε την τελική απόφαση. Ο ρόλος της γυναίκας ήταν διαφορετικός και περιορίζονταν περισσότερο σε βοηθητικό. Αυτό βέβαια την απάλλαξε από ορισμένες ευθύνες ωστόσο ταυτόχρονα της περιόριζε και

την ελευθερία. Το κύριο εισόδημα του σπιτιού ήταν μία υποχρέωση του άντρα ενώ η γυναίκα έπρεπε να βγάλει σε πέρας τις δουλειές του σπιτιού και να φροντίσει για την ανατροφή των παιδιών. Ο ρόλος των δύο φύλων παλαιότερα παρουσίαζε ορισμένα πλεονεκτήματα και ορισμένα μειονεκτήματα τα οποία είναι:

Ο ρόλος των δύο φύλων σήμερα – πλεονεκτήματα:

- Ελευθερία: Το ζευγάρι έχει περισσότερη ελευθερία ενώ τα παλαιότερα χρόνια μπορούσαν να μετατρέψουν τη ζωή ακόμα και σε κόλαση.
- Λιγότερη καταπίεση: Οι γυναίκες δεν είναι πλέον καταπιεσμένες με αποτέλεσμα να περνάνε καλύτερα μέσα στο γάμο.
- Μοιρασμένες υποχρεώσεις: Τα βάρη του σπιτιού είναι μοιρασμένα έτσι το κάθε μέλος σηκώνει λιγότερο φορτίο.

Ο ρόλος των δύο φύλων σήμερα – μειονεκτήματα:

- Μικρή προσαρμογή: Οι αλλαγές έγιναν σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα με αποτέλεσμα πολλοί άνθρωποι να μην μπορούν να προσαρμοστούν εύκολα στις νέες συνθήκες.
- Νέες υποχρεώσεις: Οι άντρες και οι γυναίκες ανάλαβαν υποχρεώσεις που δεν είχαν συνηθίσει μέχρι τώρα.
- Μπερδέματα στη μοιρασιά: Σε πολλές περιπτώσεις θα λέγαμε ότι χάθηκαν τα αυγά και τα πασχάλια διότι είναι αρκετά δύσκολο να διατηρηθούν οι ισορροπίες στο μοίρασμα των υποχρεώσεων. Έτσι πολλές φορές το ένα μέλος της οικογένειας φορτώνεται αρκετά περισσότερο βάρος.

Κεφάλαιο 5

Η ανισότητα στην οικονομία.

Η ανισότητα σήμερα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην οικονομία μετριέται ως εξής: Οι γυναίκες δεν είναι ενσωματωμένες στην αγορά εργασίας τόσο όσο οι άνδρες. Γενικά, οι θέσεις εργασίας τους είναι λιγότερο τακτικές και ασφαλείς, ενώ επιβαρύνονται περισσότερο από τη φροντίδα των παιδιών και άλλων εξαρτώμενων προσώπων, που σημαίνει ότι υπάρχουν ακόμη σοβαρά προβλήματα όσον αφορά το φύλο στην αγορά εργασίας. Σε λίγους τομείς οι γυναίκες έχουν επιτύχει, σε γενικές γραμμές, την ισοτιμία τους με τους άνδρες.

Σχεδόν σε όλα τα κράτη της Ευρώπης, το ποσοστό ανεργίας των γυναικών παραμένει συστηματικά υψηλότερο σε σχέση με αυτό των ανδρών, ενώ η μακροχρόνια ανεργία πλήττει περισσότερο τις γυναίκες. Η διαφορά στο ποσοστό απασχόλησης μεταξύ ανδρών και γυναικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 20%. Τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών παραμένουν χαμηλά σε πολλά κράτη μέλη. Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών στην Ισπανία και την Ιταλία παραμένει κάτω

από το 40%. Η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών παρατηρείται στην Ισπανία, την Ελλάδα, την Ιταλία και το Λουξεμβούργο, όπου η διαφορά είναι μεγαλύτερη από 30%. Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών μειώνεται όταν αυτές έχουν μικρά παιδιά. Το αντίθετο ισχύει για τους άνδρες. Τα ποσοστά απασχόλησης ανδρών ηλικίας 20-44 ετών που διαθέτουν νοικοκυριό με ένα παιδί είναι υψηλότερα. Ο διαχωρισμός γυναικών και ανδρών στην αγορά εργασίας παραμένει ένα κύριο πρόβλημα για την ΕΕ, ακόμη και στις χώρες εκείνες όπου οι γυναίκες έχουν επιτύχει υψηλά ποσοστά απασχόλησης. Ο δείκτης για την ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών δείχνει ότι τρεις χώρες (Φινλανδία, Σουηδία και Δανία) με σχετικά υψηλά ποσοστά απασχόλησης των γυναικών διαθέτουν ιδιαίτερα διαχωρισμένες επαγγελματικές δομές. Η αμοιβή των γυναικών είναι μικρότερη από αυτήν των ανδρών, για ίδια και ίσης αξίας εργασία. Η διαφορά στις αμοιβές είναι μεγαλύτερη στον ιδιωτικό (25%) απ' ό,τι στο δημόσιο τομέα (9%). Διαρθρωτικοί παράγοντες, όπως ηλικία, επάγγελμα και τομέας δραστηριοτήτων δεν συμβάλλουν στη μείωση της διαφοράς στις αμοιβές. Εξακολουθεί να υπάρχει μια διαφορά της τάξης του 15% στις μέσες αμοιβές. Στην Ελλάδα, το 1998 οι γυναίκες αποτελούσαν την πλειοψηφία του πληθυσμού ηλικίας 15 ετών και άνω (51,74% του συνόλου). Ταυτόχρονα αποτελούσαν μόνον το 39,4% του εργατικού δυναμικού, ενώ χαμηλότερη ήταν η αντιπροσώπευσή τους στο σύνολο των απασχολούμενων 36,88%. Όπως είναι φυσικό οι γυναίκες είναι το 60,55% των ανέργων και το 64,5% των ατόμων εκτός εργατικού δυναμικού. Αλλά και εντός της απασχόλησης, οι γυναίκες εμφανίζονται σε μειονεκτικότερη θέση από τους άνδρες. Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ μόλις το 3,6% των ανδρών απασχολούμενων το 1999 εργαζόταν με μερική απασχόληση, το αντίστοιχο ποσοστό για τις γυναίκες ξεπερνούσε το 10%. Παράλληλα, τα ποσοστά όσων δήλωσαν ότι εργάζονται με μερική απασχόληση γιατί δεν βρίσκουν πλήρη, εκτιμήθηκαν σε 1,7% και σε 4,2% αντίστοιχα για τους άνδρες και γυναίκες.

Διαχρονικά, επέρχεται μια διεύρυνση της συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό. Αυτή η τάση αναμένεται να συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια, και οφείλεται σε μια σειρά από παράγοντες. Ένας παράγοντας που γενικά θεωρείται ότι συμβάλλει στη μακροχρόνια άνοδο του γυναικείου ποσοστού συμμετοχής είναι τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα. Εδώ είναι προφανές ότι οι νέες γυναίκες ιδιαίτερα, έχουν κάνει σημαντικά βήματα προόδου, υπερκερώντας τους άνδρες. Το 1998 για παράδειγμα οι γυναίκες κάτοχοι πτυχίων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποτελούσαν το 16,6% του γυναικείου εργατικού δυναμικού, έναντι 12,8% που υπολογίζεται ως το αντίστοιχο ποσοστό για τους άνδρες. Οι γυναίκες υψηλής μόρφωσης εμφανίζουν ποσοστά συμμετοχής που ελάχιστα υπολείπονται εκείνα των ανδρών και γενικότερα εμφανίζονται να έχουν υιοθετήσει πρότυπα καριέρας παρόμοια με αυτά των ανδρών. Η μαζική είσοδος των γυναικών στην αγορά της εργασίας εμφανίζεται να έχει διευκολυνθεί από την αύξηση ευκαιριών απασχόλησης στις υπηρεσίες. Στο διάστημα 1990-1998, η γυναικεία απασχόληση αυξήθηκε κατά 155 χιλ. άτομα, σε αντίθεση με την ανδρική απασχόληση, τα κέρδη για την οποία ήταν μέτρια (99 χιλ. άτομα περίπου). Η συντριπτική πλειοψηφία αυτών των νέων θέσεων εντοπίζεται στους κλάδους των υπηρεσιών, όπου η ζήτηση για τις γυναίκες ήταν τόσο σημαντική ώστε

υπερκέρασε τις απώλειες θέσεων από τον πρωτογενή τομέα. Ταυτόχρονα όμως αυτή η εξέλιξη εμπερικλείει τον κίνδυνο της προσέλκυσης ενός μεγάλου αριθμού νέων, υψηλής εκπαίδευσης γυναικών σε ένα σχετικά μικρό αριθμό επαγγελματιών. Στην Κρήτη η κατάσταση εμφανίζεται αρκετά βελτιωμένη σε σχέση μ' αυτή της Ελλάδας. Το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό είναι 44,5%. Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών είναι αρκετά υψηλότερο απ' αυτό της χώρας και φτάνει το 41,5%. Το ποσοστό ανεργίας της Κρήτης – σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία είναι από τα χαμηλότερα της χώρας, 3,9% (Ελλάδα 1996-10,3%). Η ανεργία πλήττει περισσότερο τις γυναίκες καθώς το ποσοστό ανεργίας των γυναικών φθάνει το 66%. Ιδιαίτερα έντονο εμφανίζεται το πρόβλημα στην κατά φύλο διάρθρωση της ανεργίας μακράς διαρκείας καθώς το 80% της Κρήτης αποτελείται από γυναίκες. Οι νέοι επωμίζονται άμεσα το βάρος της ανεργίας και ιδίως οι νέες γυναίκες. Το ποσοστό ανεργίας των νέων κάτω των 25 ετών κυμαίνεται στο 15,8%. Το ποσοστό ανεργίας των νέων γυναικών κάτω των 25 ετών φθάνει στο 29,4% .

Αν και κάποιες ανισότητες παραμένουν, η ΕΕ έχει σημειώσει αξιόλογη πρόοδο κατά τις τελευταίες δεκαετίες, κυρίως χάρη στα ακόλουθα:

- Νομοθεσία για την ίση μεταχείριση.
- Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου (ένταξη της έμφυλης διάστασης σε όλες τις άλλες πολιτικές).
- Ειδικά μέτρα για την πρόοδο των γυναικών.

Κάποιες ενθαρρυντικές τάσεις περιλαμβάνουν τον αυξημένο αριθμό γυναικών στην αγορά εργασίας και την πρόοδό τους στην εξασφάλιση καλύτερης εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Ωστόσο, διαφορές μεταξύ των φύλων παραμένουν, και στην αγορά εργασίας οι γυναίκες συνεχίζουν να υπερεκπροσωπούνται στους χαμηλότερα αμειβόμενους τομείς και να υποεκπροσωπούνται σε θέσεις όπου λαμβάνονται αποφάσεις.

Η Στρατηγική για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών συνιστά το πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ισότητα των φύλων για την περίοδο 2010-2015. Αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο, το οποίο δεσμεύει την Επιτροπή να προωθήσει την ισότητα των φύλων όλες τις πολιτικές της για τις ακόλουθες θεματικές προτεραιότητες:

- Ισότιμη οικονομική ανεξαρτησία γυναικών και ανδρών.
- Ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας.
- Ισότητα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- Αξιοπρέπεια, ακεραιότητα και τερματισμός της βίας με βάση το φύλο.
- Προαγωγή της ισότητας των φύλων πέρα από την ΕΕ.
- Οριζόντια ζητήματα (νομοθεσία και εργαλεία διακυβέρνησης).

Η στρατηγική υπογραμμίζει τη συμβολή της ισότητας των φύλων στην οικονομική μεγέθυνση και τη βιώσιμη ανάπτυξη, και υποστηρίζει την υλοποίηση της διάστασης της ισότητας των φύλων στη στρατηγική "Ευρώπη 2020" . Βασίζεται στις προτεραιότητες του Χάρτη για τα δικαιώματα των γυναικών και την εμπειρία του Χάρτη πορείας για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών .

Κεφάλαιο 6

Η ανισότητα ανάμεσα στα δύο φύλα

Για μεγάλο χρονικό διάστημα η θέση της γυναίκας για κοινωνικούς και πόλους άλλους λόγους ήταν κατώτερη από την θέση του άνδρα. Η κατάσταση αυτή άλλαξε με αυτή την μορφή απόψεις έτσι οι άξονες της αφύπνισης, οι αγώνες των γυναικών αλλά και η αναβάθμιση του πολιτιστικού επιπέδου των κοινωνιών, καθώς επίσης και με την εδραίωση του δημοκρατικού πολιτεύματος. Έτσι επιτεύχθηκε η νομική κατοχύρωση της ισότητας των δύο φύλων και δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για ισότιμη, δυναμική και η συμμετοχή της γυναίκας σε κάθε κλάδο ανθρώπινης δράσης. Οι γυναίκες παίζουν πλέον παίζουν καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη της καθημερινής ζωής. Αποτελούν δημιουργικές μονάδες σε όλα τα επαγγελματικά πεδία και συμβάλλουν καταλυτικά στην οικονομική πρόοδο, τόσο σε ιδιωτικό όσο και σε δημόσιο τομέα. Υπάρχουν γυναίκες που διαπρέπουν στα γράμματα, στις τέχνες, στις επιστήμες, στην πολιτική, στην τέχνη, στον αθλητισμό. Παρατηρείται δραστηριοποίηση τους σε κοινωνικές ομάδες, συλλογικούς φορείς, κινήματα, φιλανθρωπικές οργανώσεις. Υπάρχουν όμως καταστάσεις και φαινόμενα στον κοινωνικό χώρο που αποδεικνύουν ότι η ισότητα των δύο φύλων είναι φασματική. Κατά πρώτο λόγο, συχνά η επαγγελματική καριέρα της γυναίκας γίνεται θυσία στο βωμό της οικογένειας, καθώς αναλαμβάνει κατά κύριο λόγο την ασφάλεια και την ανατροφή των παιδιών αλλά και τις οικιακές εργασίες. Οι μεγάλες ευθύνες της στη δουλειά και στο σπίτι την οδηγούν στη σωματική εξάντληση και στην αρνητική ψυχική φόρτιση, ενώ παράλληλα συνήθως υποβαθμίζεται η αξία της οικιακής εργασίας. Επιπλέον, οι υψηλοί δείκτες ανεργίας πλήττουν κυρίως τις γυναίκες, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που οι αμοιβές τους είναι χαμηλότερες απ' αυτές των ανδρών. Επιπλέον, η γυναικεία οντότητα γίνεται διαρκώς θύμα εξευτελισμού από τη διαφήμιση, καθώς η γυναίκα προβάλλεται σαν ερωτικό αντικείμενο παρά σαν προσωπικότητα. Τέλος, η γυναίκα είναι το εύκολο θύμα της κοινωνικής κριτικής και σε καθημερινή βάση καταγράφονται περιστατικά εις βάρος των γυναικών με θύτη τον ανδρικό πληθυσμό. Είναι φανερό, λοιπόν, ότι η πραγματική εξίσωση των δύο φύλων σε μια ρεαλιστική και άμεσα αντιληπτή βάση δεν έχει υλοποιηθεί. Οι σχέσεις των δύο φύλων στην εποχή μας αντιμετωπίζουν προβλήματα. Για να συνυπάρξουν άνδρας και γυναίκα ως φίλοι, συνεργάτες, σύντροφοι και για να εδραιωθεί στο μέλλον με τη διαδοχή των γενεών η ισότητα, απαιτείται σημαντική προσπάθεια. Προς αυτή την κατεύθυνση καθοριστική είναι η συμβολή της οικογένειας. Οι γονείς πρέπει να αποτελούν παραδείγματα και σύμβολα ισότητας για τα μικρά παιδιά με την ισότιμη τους και την ανάδειξη της αξίας της ισότητας μέσα από το διάλογο μαζί τους. Επιπρόσθετα, η εκπαίδευση μπορεί να συμβάλλει στην άρση των προκαταλήψεων για τους διαφορετικούς ρόλους των δύο φύλων, στην ψυχική προσέγγιση τους και στη

διαμόρφωση ώριμων και ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων με αγάπη και σεβασμό προς το συνάνθρωπο και τα δικαιώματα του. Χρειάζεται όμως και αυτοσεβασμός, προσπάθεια ελέγχου των προσωπικών παθών και αλλαγή ατομικής αλλά και συλλογικής νοοτροπίας. Απαιτείται αποβολή των ανταγωνιστικών τάσεων, σεβασμός της ελευθερίας του άλλου, ανοχή και συνειδητοποίηση της διαφορετικότητας των δύο φύλων. Συμπερασματικά, το γυναικείο φύλο είναι διαφορετικό από το αντρικό. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι είναι και κατώτερο. Αντίθετα με τα ιδιαίτερα προσόντα της η γυναίκα μπορεί να εμπλουτίσει την κοινωνική ζωή και τον πολιτισμό. Χρειάζεται αγώνας διαρκής από τη μεριά των ανδρών και των γυναικών για την αρμονική συνύπαρξή τους. Άλλωστε κανένας δεν μπορεί να ζήσει μόνος του και είναι σπουδαίο πράγμα να μπορούν και τα δύο φύλα να επικοινωνούν μεταξύ τους, να μοιράζονται χαρές και λύπες και να δημιουργούν μαζί.

Κεφάλαιο 7

Ατομικός φάκελος του κάθε παιδιού της ομάδας.

Μαρίνος Καλονάκης:

1. Ερωτήσεις που έφτιαξα και παρουσίασα στην ομάδα:

A. Θα έκανες ένα επάγγελμα το οποίο δεν θα ταίριαζε για το φύλο σου;
NAI OXI

B. Θεωρείται ότι και τα δύο φύλα πρέπει να έχουν την ίδια εκπαίδευση;
NAI OXI

Γ. Θα εμπιστευόσασταν έναν άνδρα σε ρόλο νταντάς;
NAI OXI

Δ. Θα εμπιστευόσασταν μια γυναίκα σαν μηχανικό αυτοκινήτων;
NAI OXI

E. Πιστεύετε ότι φέρονται πιο προνομιακά οι γονείς στα αγόρια μιας οικογένειας;
NAI OXI

2. Βοήθησα να μοιραστούν τα ερωτηματολόγια στις τάξεις.

3. Βοήθησα να βγουν τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου.
4. Βοήθησα στην μεγάλη εργασία.
5. Έφτιαξα τον ατομικό φάκελο στο Microsoft Word κάθε παιδιού από την ομάδα μου.

Ειρήνη Καβλεντάκη:

1. Ερωτήσεις που έφτιαξα και παρουσίασα στην ομάδα:

A. Πιστεύετε ότι ένας άντρας θα έπρεπε να χτυπήσει την σύντροφο του για να επιδείξει τον ανδρισμό του;

NAI OXI

B. Θεωρείτε ότι είναι πιο ελκυστικό για έναν άνδρα να βρίζει από ότι για μία γυναίκα;

NAI OXI

Γ. Πιστεύετε ότι υπάρχουν ίσες ευκαιρίες στον εργασιακό τομέα για τους άνδρες και για τις γυναίκες;

NAI OXI

Δ. Οι γυναίκες θα έπρεπε να μένουν σπίτι και να φροντίζουν το νοικοκυριό και τα παιδιά τους, να εργάζονται ή και τα δύο;

NAI OXI

E. Πιστεύετε ότι οι δουλειές του σπιτιού αφορούν μόνο τις γυναίκες;

NAI OXI

2. Βοήθησα να μοιραστούν τα ερωτηματολόγια στις τάξεις.

3. Βοήθησα να βγουν τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου.

4. Βοήθησα στην μεγάλη εργασία.

Νίκος Καλλέργης:

1. Ερωτήσεις που έφτιαξα και παρουσίασα στην ομάδα μου:

A. Θεωρείτε ότι το ροζ χρώμα είναι κατάλληλο για τους άνδρες;

NAI OXI

B. Όταν μια γυναίκα πέσει θύμα βιασμού, πιστεύετε ότι έκανε κάτι απερίσκεπτο για να βρεθεί σε αυτήν την κατάσταση;

NAI OXI

2. Βοήθησα να μοιραστούν τα ερωτηματολόγια.

3. Βοήθησα να βγουν τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου.

2. Θα κάνατε ένα επάγγελμα το οποίο δεν θα ταίριαζε στο φύλο σας;
ΝΑΙ ΟΧΙ

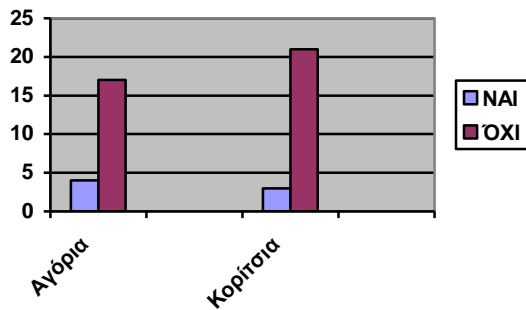
3. Θεωρείτε ότι το ροζ χρώμα είναι κατάλληλο για τους άνδρες;
ΝΑΙ ΟΧΙ

4. Πιστεύετε ότι φέρονται προνομιακά οι γονείς στα αγόρια μια οικογένειας;
ΝΑΙ ΟΧΙ

Κεφάλαιο 9

Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

1. Πιστεύετε πως όταν οι γυναίκες εργάζονται στερούν από τους άνδρες θέσεις εργασίας;
ΝΑΙ ΟΧΙ

2. Θα κάνατε ένα επάγγελμα το οποίο δεν θα ταίριαζε στο φύλο σας;
ΝΑΙ ΟΧΙ

Κεφάλαιο 10

Πηγές-Βιβλιογραφία

- Βικιπαίδεια
- Ισότητα φυλών

The End